

Orientalis (weer) in de steigers

Het Bijbels Openlucht Museum, Orientalis, Cultuurpark, Museumpark Heilig Landstichting, maakte de afgelopen jaren een bewogen ontwikkeling door. Er is veel geworsteld en ook geïnvesteerd in modernisering en innovatie van de visie en het concept. Na de soms megalomane miljoenenplannen lijkt er een nieuw elan te groeien voor een intercultureel museum. De Oorschelp praat met de trekkers van het nieuwe plan.

“Nou, dat is nog eens goed nieuws” glundert Erna van de Ven, als ze even is weggeglip voor een telefoontje en weer aansluit. “Eindelijk komen ze van Hart van Nederland voor een programma-item in ons park. De TV-ploeg staat al beneden; dus ik moet daar zometeen naar toe.... Maar waar waren we?” We zitten aan de tafel in de besprekkamer van het gebouw van de museumdirectie. Gietijzeren radiatoren, beige behang, geëmailleerde reclameborden tegen de muur met de slogan “Wat je Nergens Anders Vindt” van het Bijbels Openlucht Museum, zoals het toen nog heette. We zijn benieuwd naar meer achtergrondinformatie over de ambitieuze plannen voor Orientalis die Kees de Ruwe, het tweede directielid van het museum, presenteerde op 1 november jl. in de Piet Gerritszaal.

Overigens kwam Hart van Nederland niet voor die toekomstplannen. Zij wilden het Kerstdiorama in beeld brengen, dat met 100 vierkante meter de grootste kerststal is, in elk geval van Nederland, maar misschien wel van Europa. Het is de laatste keer dat Roel den Dulk en Fred van der Zwet het diorama maken; inderdaad de hoogste tijd dus om dit Nederland te laten weten. En misschien ook wel illustratief voor de nieuwe visie op het concept van Orientalis: de drie grote monotheïstische godsdiensten op een gelijkwaardige manier bij elkaar brengen en verbinden. De gemeenschappelijke basis daarvoor ligt een heel stuk voor Kerstmis en wel bij aartsvader Abraham. Zo kunnen in Orientalis, naast het Kerstdiorama, ook het Suikerfeest en het Feest van Licht ieder hun eigen plek krijgen.

“Het idee is om mensen vanuit verschillende culturen religie te laten beleven,” legt Kees uit. “We gaan als het ware terug naar de ‘roots’. “En dat kan even goed de beleving van spiritualiteit zijn los van religie. Op die manier doordenkend zijn wij op het concept van ‘The circle of live’ gekomen.” In de kern is dit een aardige gedachte, het leven als universeel gegeven waarin, onafhankelijk van religie, zingeving en spiritualiteit aan de orde komen in de opeenvolgende levensstadia. De vraag is hoe krijg je dat in een cultuurpark over het voetlicht?

Erna van de Ven, met een duidelijke marketingachtergrond, heeft het product dat Orientalis in de markt wil zetten al helder voor ogen. “We willen er in elk geval geen ‘schreeuwend’ park van maken. Het is de bedoeling dat mensen ‘dat ding’ -waarmee ze de smartphone bedoelt- wegleggen en op zoek gaan naar hun eigen waarde en naar de zingeving van hun bestaan.” En dat alles op een

aantrekkelijke, maar toch ingetogen manier. De veertig vakantiewoningen in het park worden ingepast in dit beleefconcept door ze duurzaam, oosters en energieneutraal te maken en ze een eigen toegang te geven. Erna en Kees maken er ook geen geheim van dat die woningen van groot belang zijn voor 'het verdienmodel'. Zij moeten op den duur de exploitatie met € 350.000 per jaar in de zwarte cijfers brengen.

Om de aantrekkelijkheid voor meerdere doelgroepen te vergroten zet het cultuurpark in op individuele beleving, spiritualiteit en educatie. Daarvoor zal aan de inrichting het een en ander moeten gebeuren. "De toegang moet weer worden zoals vroeger, zodat je de Cenakelkerk al van verre kunt zien." Betoogt Kees. "En de kerk, maar ook het Neboklooster en de begraafplaats willen we weer bij het museum betrekken." Erna vult aan dat voor dit doel het hoofdgebouw een nieuwe functie moet krijgen. Oorspronkelijk was dit gebouw het voorportaal van een grootse Heilig Hart Basiliek. Maar de bouw hiervan strandde in de crisistijd van de jaren 30. "We willen van dit hoofdgebouw een 'Poort'gebouw maken, dat doorgang biedt naar het Aards Paradijs."

In het 'Aards Paradijs' zelf worden de bezoekers begeleidt langs een pad dat de huidige gebouwen, straatjes en dorpjes aan elkaar rijgt volgens achtereenvolgende levensthema's: de 'circle of live'. Onvermijdelijk komt die 'circle' uit bij de begraafplaats. "In het kader van duurzaamheid wordt dit een natuurbegraafplaats," legt Kees uit. "Deze natuurlijke setting is voor het park van wezenlijk belang, maar om te groeien naar 120.000 bezoekers per jaar zijn wel enkele landschappelijke aanpassingen noodzakelijk."

Het Museumpark heeft al een lange geschiedenis achter de rug van financiële tekorten en grote investeringen/subsidies die maar niet wilden leiden tot meer bezoekers en een verbeterde exploitatie. Volgens Erna van de Ven draait het museum de laatste jaren wel positief, maar gaat dat ten koste van groot onderhoud en vernieuwing. Met een relatief klein budget, het belevingsconcept en het nieuwe verdienmodel ligt een veelbelovende toekomst in het verschiet. Een klein budget betekent dat er nog altijd meer dan 3 miljoen nodig is. De directie van het museumpark is druk in de weer met het 'verkopen' van het plan aan provincie, gemeenten Nijmegen en Berg en Dal, en aan subsidiegevers en sponsors. Er liggen diverse scenario's klaar om het plan te realiseren. Zij lopen uiteen van een vijfjaren- tot een tienjarenplan. "En als minimale optie, hebben we een grondverfscenario, waarbinnen we alleen de basisinfrastructuur in orde maken". Besluit Kees. Een ding is zeker: de bezieling is er. Nu nog het geld.